

Motion till riksdagen

1987/88:Jo825

av Bengt Silfverstrand och Hans Pettersson i
Helsingborg (s)

om regionala miljö- och naturvårdsenheter

Nuvarande organisation av miljö- och naturskyddet inom länsstyrelsernas förvaltning har visat sig vara behäftad med stora brister.

I utredningen För en bättre miljö (SOU 1987:32) föreslås en decentralisering av miljöskyddsarbetet innebärande att länsstyrelserna i det framtida systemet skulle få en roll som prövnings- och tillsynsmyndighet vad gäller större och medelstora anläggningar där prövningen inte ankommer på koncessionsnämnden. Det rör sig om sammanlagt ca 4 200 anläggningar. Samtidigt föreslår utredningen att företagens egenkontroll bör vara basen i miljöskyddslagens tillsyns- och kontrollsystem. Utredningen slår också fast att ambitionsnivån i miljöskyddsarbetet måste höjas.

En förstärkning av miljöskyddet enligt utredningens intentioner kommer att ställa ökade krav inte bara på resursfördelningen till den regionala tillsynsmyndigheten utan också på integritet och oberoende hos denna myndighet.

Med nuvarande starka integration mellan olika funktioner inom länsstyrelserna har miljöfrågorna i flera fall kommit att underordnas andra intressen t. ex. företagsetablering. Miljö- och naturhänsyn har helt enkelt fått vika inför trycket från miljöstörande industrier som ställt krav på en låg miljöprofil som villkor för ett visst antal sysselsättningstillfällen.

Även om intressekonflikter av det här slaget aldrig kan renodlas och förenklas så visar många exempel från Malmöhus län att länsstyrelsens miljö- och naturvårdsenhet ofta kommit till korta då styrelsen slutgiltigt haft att ta ställning i uppmärksammade miljö-, naturvårds- och företagsetableringsärenden.

1. De slutgiltiga konsekvenserna av miljöskadorna efter BT Kemi i Teckomatorp kan ännu inte fastställas. Länsstyrelsen och dess naturvårdsenhet spelade hela tiden en andrahandsroll i detta mäktiga miljödrama.
2. Först efter rapporter om akut syrebrist och omfattande fiskdöd i Öresund har länsstyrelsen börjat ta initiativ trots att den allvarliga miljösituationen egentligen varit känd i många år.
3. Vid diskussionen om fasta förbindelser över Öresund kom endast delar av den av naturvårdsenheten framtagna miljökonsekvensutredningen att ingå i länsstyrelsens inlägga till regeringen.
4. En tung och miljöstörande industri i en västskånsk kommun har gjort ett flertal överträdelser mot gällande miljölagar utan att länsstyrelsen och dess naturvårdsenhet gjort något mera resolut ingripande.

5. Länsstyrelsens naturvårdsenhet har intagit en mycket försiktig hållning gentemot ett företag i nordväst-skåne, vilket förorsakat svåra luftföroreningar genom bl. a. tungmetallutsläpp, vilka inte är förutsedda i redan beviljad koncession.
6. Andra exempel på konflikter mellan miljö-naturvård och andra intressen där länsstyrelsens agerande blivit föremål för kritik är exploatering av en golfbana i ett naturområde intill Kullaberg i nordväst-skåne och utsläpp av naturgödsel i Nybroån i södra Skåne. I det senare fallet förorsakade utsläppen en omfattande fiskdöd.

Genom nuvarande organisation med en ofta neutraliserad naturvårdsenhet får befattningshavare på länsstyrelserna inte sällan spela dubbelroller på ett sätt som riskerar att sätta miljövården på undantag.

Vi vill understryka att vår kritiska inställning till nuvarande organisation av miljö- och naturvårdsarbetet på länsplanet inte innebär att vi underskattar vare sig naturvårdsenheternas kompetens eller ambitionsnivå i miljövårdsarbetet. Enligt vår uppfattning har de här beskrivna och väl dokumenterade problemen sin orsak just i det förhållandet att de alltmer betydelsefulla miljöfrågorna inte handläggs av från andra intressen oberoende enheter.

Vi föreslår att vid ett ställningstagande till framtida organisation av miljö- och naturvård möjligheten prövas att inrätta en fristående myndighet i varje län med naturvårdsverket som huvudman. Härvidlag kan vi peka på samma princip som gäller för skatteförvaltningen. Denna bröts ur länsstyrelsens organisation och bildade 1987 en fristående myndighet direkt underställd riksskatteverket. Länsstyrelserna kan behålla en mindre planeringsavdelning för ren internhjälp i miljöfrågor. Tillsyn och prövning måste dock utföras av fristående miljöenheter.

Mot bakgrund av den vikt som regering och riksdag tillmäter miljöfrågorna är det ytterst väsentligt att miljövärdande myndigheter blir oberoende och självständiga.

Hemställen

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av regionala miljö- och naturvårdsenheter.

Stockholm den 26 januari 1988

Bengt Silfverstrand (s)

*Hans Pettersson (s)
i Helsingborg*